

Ako sa Li a Lu dozvedeli, že Zem je guľatá

Dvaja malí lišiáci, Riškovia, Li a Lu , bývajú v Zelenom údolí spolu so starkou Jozefínou. Dnes sa Li a Lu hrajú na lúčke s loptou. Pod stromom sedí ich kamarátka žabka Zuzka a s chuťou si odhrýza z veľkého krajca chlebička. Lišiačik Li vyhodí loptu vysoko – prevysoko. Lu chce byť ešte lepší.

„ Ja vyhodím loptu až do neba ! ” zvolá. Lopta letí vyššie a vyššie. Lišiačiky si myslia, že ju už nevidia. No vtom bác !! – lopta spadne rovno k Zuzkiným nohám. Žabka sa trochu vyľakala. Aby zakryla strach, tvári sa múdro a povie :

„ Zem je guľatá. Presne ako lopta. Viete o tom ? ” vraví s istotou a obracia v labkách loptu.

„ To nie je pravda. Zem je plochá ako dlážka v našom dome, ” rozčúli sa Lu.

„ To teda nie ! ” trvá na svojom Zuzka.

„ Pani učiteľka povedala, že Zem je guľatá, a ona to vie najlepšie. ” Ako to teda je ? Pani učiteľka nemôže klamať, ale nerobí si Zuzka z lišiačikov žarty ? Lu sa radšej presvedčí sám. Na strome sedí kavka Černuška. Z tej výšky, v akej lieta, dozaista vidí celú Zem – pomyslí si lišiačik a zvedavo sa spýta :

„ Černuška, je Zem guľatá ? ”

„ Zem je dlhá a široká, ” odpovie kavka celou vetou, akoby bola v škole a potom hneď odletí.

Lišiačik Lu sa usadí na konári a hľadá dolu. Pod stromom sedí Li a Zuzka.

„ Čo vidíš ? ” pýta sa Li.

„ Vidím les, lúku, rieku, domy... ” vyratúva Lu všetko pekne po poriadku.

„ A Zem vidíš ? ” pýta sa žabka.

„ Vidím školníka Chvostíka. Sedí na lavičke pred školou. Fajčí fajku. Joj ! Pani učiteľka stúpila do mláky ” kričí lišiačik Lu.

„ A Zem ? ” pýta sa Zuzka.

„ Zem je plochá ako placka ! ” vyhlási Ryško rozhodne a zide zo stromu. Žabka lišiačikovi neverí.

„ Strom je primalý. Musíš vyliezt' na niečo vyššie. Potom dozaista uvidíš celú Zem, ” vraví vážne Zuzka.

„ Mám to ! ” zvolá víťazoslávne Lu.

„ Škola stojí na vršku. Musím sa vyškríabat' na jej strechu. ”

Chvostík na lavičke pred školou vyzerá hrôzostrašne. Isto by nedovolil Ryškom vyliezť celkom hore. Ale bystré lišiačky si poradia. Potichu podídu k budove, aby si školník nič nevšimol. Pristavia k stene rebrík a Lu opatrne vyjde na strechu.

„ Čo tu hľadáš ? ” opýta sa ho muška Mimi. Muška si poletuje sem i tam, určite vie, aká je Zem, pomyslí si Lu.

„ Je Zem gul'atá ? ” opýta sa lišiačik vzrušene.

„ Zem je obrovská, ” bzučí Mimi a ako letí preč, ohrne trúbkovitý noštek. Na hrebeni strechy stretne Lu vrabčeka Strapáčika. Vyzerá veľmi ustato. Asi má za sebou dlhú cestu, húta Lu.

„ Ach, ani si necítim krídelká. Celý deň lietam a lietam, ” zavzdychá Strapáčik. Aj ja by som rád, pomyslí si Lu a nahlas sa opýta :

„ Prečo toľko lietaš ? ”

„ Pretože cestovanie vzdeláva, to si nevedel ? Obzerám si svet. Už som videl les, lúku i rieku, ” chváli sa vrabček.

„ Zajtra si pozriem jazero a sad. ”

Keď už vrabček toľko cestuje, iste vie, aká je Zem, uvažuje Lu.

„ Je Zem gul'atá ? ” pýta sa napokon.

„ Zem je farebná, ” odpovie Strapáčik a odletí.

„ Toľko lietajú a nevšimli si, aká je Zem, ” narieka lišiačik Lu.

„ Zistím to sám. Pôjdem vyššie, viac uvidím, ” vyhlási smelo.

„ Nerob to ! ” bojí sa žabka Zuzka. Ale Ryško si z jej strachu nič nerobí. Vyšplhá sa na komín a beda ! – spadne doň. Čo teraz ?

Vystrašený Li zatvorí oči a Zuzka sa chytí za hlavu. No potom obaja vbehnú do školy. Pani učiteľka prepelička Pierková práve sedela v triede a čítala knihu, keď tu zrazu šuch – z komína vypadne Ryško čierny ako kominár.

„ Joj ! Joj ! Pán chvostík ! ” kričí pani učiteľka a vyskočí na rovné nohy. Vzápätí vbehne do triedy školník.

„ Čo sa tu deje ? ” hľadá hrozivo školník na lišiačika Lu.

„ Chceme ísť k starkej, ” plačú Ryškovia.

„ Už nechceme vedieť, aká je Zem. ”

„ Neplačte, " upokojuje ich pani učiteľka.

„ Po prvý raz som videla, ako niekto spadol do školy komínom, " krúti hlavou.

„ Ja chodím vždy cez dvere !" povie hrdo žabka Zuzka.

„ My sme ešte nikdy neboli v škole, " vraví nespelo Li. S bračekom sa zvedavo obzerajú okolo seba. V triede sú lavice a stoličky. Stoja pekne v radoch ako vojaci. Na stene visí čierna tabuľa. A vo veľkej skrini je na policiach toľko krásnych kníh !

Lu si sadne do lavice ako naozajstný žiak. Pani učiteľka možno prečítala všetky tie hrubé knihy – pomyslí si Ryško. Iste vie, aká je Zem.

„ Prosím, pani učiteľka, je Zem guľatá ?" opýta sa nespelo.

„Zem je guľatá. Guľatá ako tento glóbus, " ukazuje pani učiteľka.

„ Chcem sa o tom sám presvedčiť !" vraví odvážne malí lišiacik Lu.

„ Tak sa staň kozmonautom, " poradí mu pani Pierková.

„Kozmonauti lietajú tak ďaleko do vesmíru, že odtiaľ vidia celučičkú Zem. Zem je totiž veľká a inak ju celú neuvidíš, hoci by si vyliezol na najvyššiu horu sveta."

„ Do vesmíru poletíme už dnes, len ešte pred tým navštívime Zuzku, " povedal Lu, keď sa u starkej naobedovali.

„ A načo ? " vyzvedá Li.

„ Zuzka chodí do školy, " vysvetľuje mu brat.

„ Vie čítať a písať. Určite nám poradí, ako sa dá dostať do vesmírneho priestoru. " Žabka sedí na brehu jazierka. Priniesla si maliarsky stojan a sústredene maľuje.

„ Nezavadzajte, nevidíte, že tvorím ?" povie žabka nahnevane kamarátom.

„ Iba nám prezrad', kde nájdeme vesmírny priestor, " prosí Lu. Zuzka hneď ukáže veľkým štetcom na oblohu a vraví :

„ Vesmírny priestor je tam, veľmi, veľmi vysoko. "

„ To akože vo vzduchu ? " čuduje sa Li.

„ Ešte vyššie, nad vzduchom, " vysvetľuje žabka trpezlivo malým nechápavcom.

„ Taký vysoký nie je azda ani jeden strom v našej doline, " trápí sa Lu.

„ Ako sa tam dá dostať ?" pýta sa Li.

„ Treba mať na to vesmírny koráb alebo...” zamyslí sa Zuzka,

**„ alebo sa vyparíť ! Keď slnko silno páli, voda z kaluže sa odparuje, však ?
A kde sa podľa Vás stratí ? ”**

Lišiačky pochopia. Spolu s vodou z mláky sa jednoducho vyparia do vesmíru. Čo najrýchlejšie sa rozbehnú k najväčšej kaluži v doline, sadnú si do nej a túžobne hľadia na slnko. Trpezlivo čakajú, čo bude.

Slnko páli lišiačikom rovno do očí – je take žiarivé a horúce... Uf !

„ Hned’ sa odparíte,” povzbudzuje ich žabka. Odrazu sa pri Zuzke zjaví pán školník. **“Čo to tu robíte ?”** pýta sa prísne, keď vidí, že Ryškovia sedia v múľovitej kaluži.

Lišiačky chcú vstať, no čo je to ? Nevidia ani školníka, ani Zuzku, iba čierne škvrny !

„ Zuzka sa vyparila ! ” znepokojuje sa Li.

„ Nikto sa nevyparil,” hundre školník.

„ Dívali ste sa na slnko a teraz vás bolia oči. ” Školník ich berie pod pazuchy. Lišiačky sú mokré, špinavé a unavené.

„ Na slnko sa smie hľadiet’ iba cez zvláštny tmavý filter,” vysvetľuje Ryškom, keď ich vedie domov.

„ Ach, Ryškovia ! ” vzdychá stará mama.

„Lišiačky sa nemôžu vyparíť s vodou. A do vesmíru sa dostanú iba vesmírne koráby.”

Večer starká vyberie z knižnice veľkú farebnú knižku. Je v nej plno obrázkov : sú tam hviezdy, Mesiac, Slnko aj Zem.

“Aha, Zuzka mala pravdu, Zem je naozaj guľatá,” všimne si Li.

„ Veru tak,” vraví starká. **„ Guľatá Zem si okolo seba ovinula vzduch ako teplý šálík. Ďaleko za tým šálom je vesmírny priestor. ”**

„ Raz tam spolu poletíme,” rozhodne sa Lu.

„ So Zuzkou aj so starkou,” doplní Li. O chvíľku zaspia lišiačky hlbokým spánkom.

Li a Lu sa dozvedeli, že Zem je guľatá. A my ti prezradíme, že nie je vo vesmíre sama. Spolu s ďalšími ôsmimi planétami obieha okolo slnka. Hovoríme tomu slnečná sústava. Poznáš mená ostatných planét ?

Sú to : Jupiter, Mars, Zem, Venuša, Merkur, Saturn, Urán, Neptún, Pluto.